

Andreu Trilla: “M’he acostumat a dir que sí a tot”

Dll, 4/06/2018 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR/Igualada*) “La meua vida no és gaire interessant; però té una cosa en comú que cada vegada valoro més: anar acollint les coses que vénen impensadament i que t’obren moltes portes que no t’imaginaves”. Discret i humil, qui va ser durant 12 anys provincial de l’Escola Pia de Catalunya i president de la Unió de Religiosos de Catalunya, l’escolapi **Andreu Trilla**, insisteix com n’és d’important “obrir els ulls”. Amb aquesta entrevista sumem un nou testimoni a la [‘Sèrie dels ex’](#), dedicada a religiosos que han tingut un càrrec de responsabilitat en el passat i que expliquen com viuen la nova etapa de disponibilitat.

“Cada dia descobrim coses; estic moderadament content”. L’Escola Pia és casa seva: hi va entrar amb cinc anys i no n’ha sortit. Andreu Trilla Lloberta és nascut a Balaguer l’any 1940, té 77 anys. És el segon de 4 germans: un més gran per davant i dues noies per darrere. Alumne de l’Escola Pia de Balaguer des de petit, la vocació arriba per mimetisme. “Vaig tenir un mestre escolapi a Balaguer que era una persona extraordinària i volia ser com ell; típic!”.

Els anys de formació

“Sóc d’aquella generació que vam entrar al que a vegades es diu ‘seminari menor’, que nosaltres en dèiem ‘calassancià’”. Tenia 12 anys i era com internat. “No em sap gens de greu, vaig aprendre a viure sol, amb autonomia de la família, una sèrie d’hàbits i de disciplina de vida pròpia d’aquells anys”.

Any i mig de noviciat a Moià, fins que fa els 16 anys. A finals d’any va fer els primers vots. “Ara no els fa ningú a aquesta edat”. Estudia filosofia i teologia a Irache, a Navarra, un antic monestir prestat a l’Escola Pia. Tres cursos de filosofia i al mateix temps, magisteri. A Albelda de Iregüa, prop de Logronyo, estudia teologia i l’acaba a Salamanca. Es llicencia el 1964. “En tinc un record molt viu perquè va morir **Joan XXIII** a començaments d’estiu. Era l’època dels exàmens i estàvem pendents de les notícies”.

S'estrena a Tàrrrega. Es dedica quatre cursos a fer classes al batxillerat de l'època, amb nanos de 10 anys, de francès, història, geografia, religió, literatura. "Tot i que tinc el títol de mestre, amb petits no hi he treballat mai, sempre a partir de 10 anys".

De París a Irache

Acabat el curs, per vacances, se'n va a París. És el maig del '68: "No hi vaig anar a veure l'ambientillo, però el vaig veure, és clar!". Es treu el títol de professor de francès a l'Aliança Francesa. Estant a París rep una carta del provincial: "Em deia que m'havia de traslladar allà on havia estudiat, a Navarra, a Irache, per fer de professor". Trilla fa notar com ha canviat la comunicació amb els provincials. Què fa després d'aquella carta? "Recullo els quatre trastos que tenia i cap a Navarra".

Allí hi fa tres cursos a l'escola que tenien de magisteri de l'Església. "Com que era el més jove de la comunitat em va tocar fer el que ningú volia fer". Es refereix a un pla nou de didàctica que assumeix sense saber per on anava. "Una anècdota que explica com quan t'hi poses bé, la cosa va prou bé".

De Sant Antoni a l'Hospitalet

La casa tanca i es traslladen els pocs que queden a Barcelona. Som al 1971. A la ronda de Sant Antoni, davant del mercat. Avui hi a les oficines centrals de l'Escola Pia. Allí comparteix comunitat amb **Ramon M. Nogués**, que feia de responsable, i **Genís Samper**, al Centre Escolapi de Pastoral.

En acabar aquells dos cursos li diuen que vagi a l'Hospitalet. Qüestió d'obediència: "Et feien un paper escrit que deia 'per obediència, vagi a aquest lloc'". En aquella ocasió recorda que la comunicació va ser més curiosa: "El provincial d'aquella època, **Josep Almirall**, que ja va morir, vivia amb mi a la comunitat, ens veiem cada dia; un dia em troba pel carrer a la plaça Universitat i em diu 't'havia de dir una cosa... ens aniria molt bé que anessim al barri de can Serra, a l'Hospitalet...". Es va quedar parat: "No sabia ni on t'era ni què s'hi havia de fer".

A L'Hospitalet hi falta gent. "Sabia que vivien en un pis, a l'avinguda de can Serra H26, 12è 3a. Em va costar de trobar, era un barri que encara s'estava fent". Entre els companys de comunitat d'aquell moment hi ha el **Jaume Botey**, [mort recentment](#).

Allí treballa en un institut públic, que depenia de l'ajuntament. "Era l'únic professor de religió i feia moltes hores". En aquella època és tutor dels més grans: "Una experiència molt maca, en tinc molt bon record". Un grup amb el qual encara manté relació.

Com la gent del barri

"Passàvem un moment dolç al barri". El situa a finals del franquisme. Els veïns del barri van construir una parròquia popular: "Li van posar Casa de reconciliació, una experiència increïble". En aquells locals s'hi feien reunions d'assemblees obreres i "coses que mai hauria imaginat". Recorda una ocasió concreta: "Trobar-te els grisos a fora que hi volen entrar a la sala i tu et plantes a la porta i dius 'ja saben que no poden entrar, tenen autorització del bisbe? Hi ha un concordat, no poden entrar'". Diu que estava mort de por: "Vaig aguantar el *tipo* i vaig aprendre una cosa més".

“Allò ens va fer despertar les ganes de ser una mica més com la gent del barri”. I així va ser com un altre escolapi va buscar feina de paleta. I Andreu Trilla també, en una copisteria. Hi va treballar durant vuit anys. Vuit hores diàries a la impremta i a la tarda, al barri, començaven les activitats a la parròquia. Classes a una escola d’adults que “era totalment gratuïta i els professors eren voluntaris” i, hi afegeix “coses per l’estil”. Fins l’any 1988.

El mes de març tenen capítol provincial i li proposen entrar a l’equip de govern. “Cap problema”, li va dir. “M’anava acostumant a dir que sí a tot”. Trilla considera que el provincial, en aquell moment **Josep Liñán**, “se la va jugar una mica perquè tenia mala imatge”. Per què? “Per estar en un barri obrer, corrien veus que era enemic de les escoles”. Trilla havia signat manifestos a favor de l’escola pública.

El mandat va durar tres anys: “Estar a l’equip de govern et dona un coneixement que no tens si no hi ets, veus els problemes reals”. Un temps en què es passeja per les escoles i les comunitats, parlant amb molta gent.

Provincial per la Llei de Murphy

El març del 1991 hi ha nou capítol i surt elegit provincial. “Vaig riure molt perquè vaig pensar que realment la Llei de Murphy realment funciona”. El juliol hi ha capítol general i s’estableix la temporalitat dels mandats dels provincials, de tres a quatre anys. A Trilla el tornen a reelegir dues vegades més, que és el límit “per impedir la perpetuació en els càrrecs”, apunta. “Em deuriem tornar a votar per allò de més val boig conegut”, diu amb humor.

Ser provincial l’introdueix a la Unió de Religiosos de Catalunya, que també presidirà. “Els cansats fan la feina”, diu en relació al moment que li demanen presidir la URC. Amb el CEVRE li demanen una xerrada sobre ‘El desert a les ciutats’ i allò li obre tot un món. Coneix a fons Carles de Foucault i té la necessitat de fer experiència d’ermita.

“Jo que era de vida activa, passar un mes allà als Monegros, va ser una experiència molt rica, no precisament plaent, però sí d’autoconeixement”. Amb aquestes xerrades de la URC comencen a demanar-li recessos: preparar-los, diu, “si no vols parlar de llibre, sinó de coses que has viscut, enriqueix molt la teva experiència”.

Trilla parla també de la importància del laïcat. “L’Escola Pia n’ha estat capdavantera, hi creiem i, si hi creus, ho has de demostrar”. A l’Escola Pia els directores de les escoles, els ecònoms i els que tenen firma al banc, tots són laics. “És una aportació de cara a valorar el laïcat a l’Església”.

Com a provincial el succeeix **Jaume Pallarolas**, que [va morir](#) el febrer de 2016. “Una pèrdua molt gran”, diu Trilla.

La Fundació Servei Solidari

Amb el mandat de Pallarolas s’ofereix pel que convingui. A l’antiga església dels santonians, Trilla funda [Servei Solidari](#). “Era el moment fort de la immigració i volíem oferir un servei sempre dins del que sabem fer, que és l’educació”. La Fundació Servei Solidari havia crescut amb moltes activitats: cursos de català i castellà, creació miniempreses.

Per edat, Trilla ja estava jubilat: “A l’Escola Pia ens jubilem com tothom, a l’edat

dels 65 anys: no tenim el privilegi de continuar mantenint el lloc de treball". I demana un relleu perquè hi veu "moltes oportunitats de futur", però no sent que sigui qui ho hagi d'empènyer. "Jo no tenia una formació específica ni l'edat amb l'empenta que fa falta". El provincial li demana aguantar un parell d'anys fins que hi posa Carles Gil, "un dels pocs escolapis joves, és advocat, parla quatre idiomes, és un gran coco; i amb molt de gust li vaig fer el traspàs".

Cap a Igualada

Trilla torna a "quedar disponible". El provincial d'aleshores, Jaume Pallarolas, li pregunta: "A tu t'és igual viure a Barcelona que viure en un altre lloc?". Explica que tenen tres escoles sense cap escolapi religiós en la zona de Balaguer, Tàrraga i Igualada, i volen crear una nova comunitat per atendre-les. Aquest agost farà deu anys que s'instal·la a Santa Margarida de Montbui, a tocar d'Igualada. Hi viu amb **Aniol Noguera i Manel Begonyà**.

La separació de les comunitats de dins l'edifici de les escoles comença molt enrere. La tradició manava que el director de la comunitat ho era també de l'escola. "Un pot ser molt bon responsable de la comunitat i no tenir preparació per dirigir un centre". Després separen també les comunitats. Ho fan abans del Concili Vaticà II, però "després agafa molta força". Per a Trilla "és entendre l'experiència religiosa d'una altra manera, no gens conventual".

En aquest vídeo ens ensenya el claustre de l'Escola Pia d'Igualada, d'un antic convent dels agustins. Un espai que obren a la ciutat:

En actiu amb grups i xerrades

Com a jubilat, avui, passa més hores al cotxe que a la comunitat. Es dedica a llegir i escriure, fa traduccions i acompanya una desena de grups diversos: famílies, parelles joves i els grups d'estudi de bíblia, que en diu 'grups de Lluc'. Una dedicació petita per grup, d'una o dues hores al mes a la que hi suma dir missa en comunitats. Hi va contreure compromís quan vivia a Barcelona. "Aquest vespre per exemple aniré a dir missa a les oblates". Parla també de les religioses de Jesús-Maria al carrer Trafalgar i d'una comunitat de base a Gavà, on fa més de trenta anys que hi va.

També fa xerrades en escoles, com una sessió trimestral que fa al claustre de professors d'una escola de les Filles de la Caritat, a prop de la clínica Delfos. També dins l'Escola Pia en fa a Igualada, Sant Antoni i Tàrraga: a totes les aules, hi fa mitja hora un cop al trimestre. "Acabo una mica planxat, però és boníssim contra l'alzheimer".

No hi tracta temes directament religiosos sinó de formació humana i valors. "Que una escola sigui cristiana no depèn de que la clientela sigui cristiana: no és una botiga de fidels". Trilla considera que "això et planteja el respecte per les consciències de la gent i com transmetre els valors de l'evangeli ho has de fer per l'actuació, per la forma d'organització...". Posa un exemple: "No seria, diu, una escola cristiana si no paguéssim el que toca als que treballen a la casa". Fora de les aules és on fan una pastoral més explícita per qui ho triï voluntàriament.

Amb les traduccions destaca [la descoberta de Marie Balmory](#), que li ha ensenyat a "tenir la valentia d'interpretar les lectures". Li va fer conèixer Carles Mascaró,

un company que era a París a l'època, amb qui sempre intercanviaven llibres. L'experiència de traduir i de llegir també ha estat una obertura. "De molt petit m'agradava llegir: amb deu anys vaig llegir El criteri de Jaume Balmes i La Ilíada i La Odissea".

Què significa l'obediència?

Al llarg dels anys s'ha fet conscient de què significa el vot d'obediència. "El camí que faries tu no és el que fas si hi ha altres ímputs externs". Dir que sí és una línia que ha anat enfortint: "He agafat com a norma que, sempre que puc, dir que sí; i m'ha anat bé". "Tens la impressió que la teva vida es va construir amb materials que et vénen de fora i és molt més ric".

Trilla ha viscut el procés d'obertura de l'Escola Pia, que lliga al fet de "prendre's més seriosament què vol dir ser cristià". Com entén aquesta fe? "Ser cristià no és pas amb una afiliació teòrica, doctrinal. Caminem cap al misteri, cap al que no sabem, i ser cristià és ser dòcil amb això".

"Ara amb la mort de Jaume Botey, que va ser company, molt estimat, passes un moment de molta concentració de consciència". Agraeix haver pogut acompanyar tantes persones: "En tinc un cabàs ple, em sento molt privilegiat".